

Joanna WażniewskaORCID 0000-0003-0973-103X
joanna.wazniewska@uws.edu.plUniwersytet w Siedlcach
Wydział Nauk Społecznych

**X Ogólnopolskie Warsztaty Metodologiczno-
-Dydaktyczne w Naukach o Bezpieczeństwie nt.:
„Badania, dydaktyka i praktyka zapewniania
bezpieczeństwa różnym podmiotom w perspektywie
transdyscyplinarnej”, Siedlce 22 kwietnia 2022 r.**

DOI: 10.34739/doc.2023.20.20

W dniu 22 kwietnia 2022 r. w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach (dalej UPH; aktualnie Uniwersytet w Siedlcach) odbyły się w formie zdalnej jubileuszowe X Ogólnopolskie Warsztaty Metodologiczno-Dydaktyczne w Naukach o Bezpieczeństwie na temat: „Badania, dydaktyka i praktyka zapewniania bezpieczeństwa różnym podmiotom w perspektywie transdyscyplinarnej”. Tegoroczne Warsztaty patronatem honorowym objął JM Rektor UPH prof. dr hab. Mirosław Minkina. Zostały one zorganizowane przez Instytut Nauk o Bezpieczeństwie Wydziału Nauk Społecznych UPH oraz Transdyscyplinarne Centrum Badań Problemów Bezpieczeństwa im. prof. K. Bogdańskiego UPH przy współudziale: Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego Akademii Sztuki Wojennej, Wydziału Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania Wojskowej Akademii Technicznej, Wydziału Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Wydziału Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej, Instytutu Bezpieczeństwa Wewnętrznego Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, Instytutu Bezpieczeństwa

i Zarządzania Akademii Pomorskiej w Słupsku, Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu, Centrum Metodologii Badań w Naukach o Bezpieczeństwie Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej oraz Polskiego Towarzystwa Nauk o Bezpieczeństwie z siedzibą w Siedlcach.

Komitetowi naukowemu jubileuszowych Warsztatów przewodniczył dr hab. Stanisław Topolewski, prof. UPH, dyrektor Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie Wydziału Nauk Społecznych tej uczelni, jego zastępcą była dr hab. Agnieszka Filipek, także prof. UPH, a honorowym przewodniczącym był prof. dr hab. Marian Cieślarczyk, prof. WAT. Funkcję przewodniczącej komitetu organizacyjnego Warsztatów pełniła dr Joanna Ważniewska, jej zastępcą była zaś dr Daria Krzewniak. Konferencję zorganizowano z myślą o udziale szerokiego grona praktyków, pracowników dydaktycznych i naukowych – reprezentujących różne środowiska, dyscypliny oraz dziedziny wiedzy, uwzględniające problematykę szeroko rozumianego bezpieczeństwa i obronności. Jej celem była wymiana wiedzy i doświadczeń dotyczących badania, dydaktyki i praktyki zapewniania bezpieczeństwa różnym podmiotom w perspektywie transdyscyplinarnej.

Jubileuszowe X Ogólnopolskie Warsztaty Metodologiczno-Dydaktyczne w Naukach o Bezpieczeństwie były okazją do podsumowania dotychczasowych doświadczeń czołowych polskich badaczy, dydaktyków i praktyków, zajmujących się problematyką szeroko rozumianego bezpieczeństwa i obronności. Na taką potrzebę wskazywały dotychczasowe doświadczenia wyniesione z wojen hybrydowych oraz pandemii COVID-19. Niejednokrotnie podejmowane podczas siedleckich Warsztatów i transdyscyplinarnych konferencji zagadnienia były opisywane, wyjaśniane i rozwiązywane z wykorzystaniem dorobku różnych dyscyplin i dziedzin wiedzy. Kilkanaście lat doświadczeń zbieranych od 2009 roku podczas organizowania siedleckich ab, konferencji i warsztatów – a szczególnie tych zebranych podczas pandemii COVID-19 – potwierdziło zasadność wybranego sposobu działania. Pandemia jako pierwszy etap kaskadowej sytuacji kryzysowej stanowiła ważne wyzwanie, także dla nauk o bezpieczeństwie. Ukazała ich silne i słabe strony, zarówno w zakresie prowadzonych badań, jak i procesu dydaktycznego i działalności praktycznej w odniesieniu do różnych sfer

bezpieczeństwa. Pandemia potwierdziła wiele spostrzeżeń sygnalizowanych już podczas pierwszej konferencji naukowej dotyczącej tematyki bezpieczeństwa zdrowotnego zorganizowanej na Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach w 2010 roku. Tylko niektóre z wówczas poczynionych spostrzeżeń znalazły jak dotąd odzwierciedlenie w dydaktyce, a jeszcze rzadziej można spotkać ich odbicie w regulacjach formalnych i w praktyce zapewniania bezpieczeństwa.

Doświadczenia gromadzone podczas pandemii COVID-19, ale także różnych sytuacji kryzysowych, mogą być przydatne dla dalszego rozwoju nauk o bezpieczeństwie i dla profilowania procesów dydaktycznych na kierunkach studiów związanych z bezpieczeństwem. Szczególną uwagę podczas X Warsztatów zwrócono na aspekt rozwoju teorii zarządzania kryzysowego, jak również na znaczenie kultury bezpieczeństwa i morale obywateli w sytuacjach kryzysowych – szczególnie tych o charakterze kaskadowym. Niewątpliwie bardzo ważnymi elementami zapewniania bezpieczeństwa różnym podmiotom w perspektywie transdyscyplinarnej są: odczuwalny od dziesięcioleci w świecie deficyt zrównoważonego rozwoju i zmiany klimatyczne. Prawdopodobnie kolejne dekady XXI wieku nie będą wolne od tych problemów. Obrady były sposobnością do podzielenia się wynikami badań w kwestii możliwości i sposobów zapewniania bezpieczeństwa różnym podmiotom fizycznym i prawnym w szerokiej perspektywie badawczej.

Konferencję zorganizowano z myślą o udziale szerokiego grona praktyków, pracowników dydaktycznych i naukowych, reprezentujących różne środowiska i dyscypliny oraz dziedziny wiedzy, uwzględniające problematykę szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Ogółem w warsztatach uczestniczyło 59 osób, a prelegenci reprezentujący krajowe ośrodki naukowe i badawcze wygłosili 26 referatów w czasie sześciu paneli tematycznych. Warsztaty stały się forum wymiany interesujących poglądów naukowców i badaczy nawiązujących do transdyscyplinarności badań, dydaktyki i praktyki szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

Wystąpienia konferencyjne prezentowane były podczas sześciu sesji. Obrady otworzył JM Rektor prof. dr hab. Mirosław Minkina. Panel pierwszy rozpoczęło wystąpienie prof. dr. hab. Andrzeja Glena z UPH pt. *Reguły porządkowania procesu poznania w nau-*

kach o bezpieczeństwie. Następnie referaty wygłosili badacze z Akademii Sztuki Wojennej: prof. dr hab. inż. Waldemar Kitler przedstawił referat *Bezpieczeństwo ustrojowe jako przedmiot poznania nauk o bezpieczeństwie*, a dr hab. Halina Świeboda i dr Mateusz Kuczabski – *Transdyscyplinarność badań w naukach o bezpieczeństwie: ograniczenia i perspektywy*.

Panel drugi rozpoczął prof. dr hab. Grzegorz Sobolewski, reprezentujący Szkołę Główną Służby Pożarniczej (SGSP). Zaznajomił on uczestników konferencji z problematyką bezpieczeństwa militarnego, wygłaszając odczyt pt. *Bezpieczeństwo militarne Polski – od teorii do praktyki*. Następnie referat *Wymiar cywilizacyjny rosyjskiej wojny hybrydowej przeciwko Ukrainie* wygłosił dr hab. Marek Delong, prof. PRz (Politechnika Rzeszowska). Kolejne referaty w panelu drugim wygłosili: prof. dr hab. Marian Cieślarczyk, reprezentujący Wojskową Akademię Techniczną – *Czym różni się «putinizm» od pandemii COVID-19 i jak można sobie z nimi radzić?*; dr hab. Wojciech Horyń, prof. AWL (Akademia Wojsk Lądowych we Wrocławiu) – *Wiedza społeczeństwa o Wojskach Obrony Terytorialnej podczas sytuacji pandemicznej*; a także prof. dr hab. Bernard Wiśniewski, reprezentujący Akademię WSB w Dąbrowie Górniczej, Radę Doskonałości Naukowej oraz Szkołę Główną Służby Pożarniczej – *Kryteria doboru i dobre praktyki wyboru recenzentów w postępowaniach kwalifikacyjnych*.

W panelu trzecim: dr hab. Paweł Gromek, prof. SGSP, wygłosił referat *Wyzwania zarządzania kryzysowego w obliczu efektu kaskadowego rozwoju zagrożeń*; dr hab. Marcin Jurgilewicz, prof. PRz, miał wystąpienie pt. *Rola służb porządkowych podczas zgromadzeń*; następnie reprezentujący Akademię Pomorską w Słupsku dr hab. Janusz Gierszewski, prof. ucz., oraz mgr Martyna Bluhm – przedstawił referat *Safety jako narzędzie komunikowania o zagrożeniach lokalnych*, a dr Tomasz Łachacz i mgr Przemysław Wrzosek z Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie zaprezentowali wyniki swoich analiz w wystąpieniu *Common Operational Picture – technologia wykorzystywana w zarządzaniu kryzysowym*.

Panel czwarty rozpoczął dr hab. Krzysztof Drabik, prof. UPH, wykładem *Identyfikacja relacji przyczynowych a kształtowanie bezpieczeństwa podmiotów*. Następnie dr Łukasz Foryś z Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie przedstawił referat *Zapewnienie bezpie-*

czeństwa w związku z kontrolą pojazdu, a mgr Martyna Jakubiuk-Flisiak reprezentująca UPH wygłosiła odczyt pt. *Zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą domową*. Panel ten zakończył mgr Dariusz Krzęcio z UPH, który omówił *System soft power w polityce bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*.

W panelu piątym referaty wygłosili: dr inż. Jarosław Stelmach z Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego „Apeiron” w Krakowie – *Metoda studium przypadku w badaniach nad działaniami antyterrorystycznymi – możliwości i ograniczenia*; dr Renata Tarasiuk z UPH – *«Pokojowy biznes?». Organizacje pozarządowe wobec konfliktu izraelsko-palestyńskiego*; oraz reprezentujący Politechnikę Śląską dr inż. Marcin Krause – *Systemowe zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy* – i dr inż. Aneta Grodzicka – *Służba ratownictwa górniczego jako element systemu ratownictwa*.

Panel szósty wystąpieniem pt. *Współczesna edukacja dla bezpieczeństwa* rozpoczęła bryg. dr Izabella Grabowska-Lepczak, reprezentująca SGSP. Następnie dr hab. Agnieszka Filipek, prof. UPH, wygłosiła referat *Poczucie bezpieczeństwa studentów w czasie pandemii COVID-19 w kontekście szczegółowych elementów kultury bezpieczeństwa*, a dr Joanna Grubicka z Akademii Pomorskiej w Słupsku przedstawiła problematykę: *Prolegomena cyberprzestrzeni – konsekwencje rozwoju technologicznego i człowieka w cywilizacji medialnej*. Reprezentujący Akademię Handlową Nauk Stosowanych w Radomiu dr Andrzej Gołębiowski, prof. ucz., wygłosił referat pt. *Bezpieczeństwo dzieci w Sieci – aspekty pedagogiczne i kryminologiczne*, dr Daria Krzewniak z UPH wystąpiła z referatem *Rola kultury bezpieczeństwa informacyjnego w czasie pandemii COVID-19*. Obrady tej sesji zakończyło wystąpienie dr Joanny Ważniewskiej z UPH, która omówiła *Wybrane aspekty kultury bezpieczeństwa zdrowotnego studentów w dobie pandemii COVID-19*.

Obrady X Warsztatów zakończyły się podsumowaniem wygłoszonym przez dr hab. Agnieszkę Filipek, prof. UPH, która podziękowała prelegentom za czynny udział w konferencji, ożywione dyskusje, a także wyraziła wdzięczność Komitetowi Naukowemu i Organizacyjnemu za przygotowanie kolejnego naukowego spotkania oraz – wszystkim zebranym za dobrą atmosferę podczas obrad. Podsumowując, należy stwierdzić, że X Warsztaty były szerokim

forum wymiany poglądów na wyżej sygnalizowane tematy. Cechą charakterystyczną tego naukowego spotkania, organizowanego już po raz dziesiąty, były liczne i ożywione dyskusje dotyczące merytorycznych aspektów wielu zagadnień, co wynikało z postawionych celów. Analizowane teoretyczne, metodologiczne i praktyczne zagadnienia dotyczące ważnej dziedziny nauk społecznych, jaką są nauki o bezpieczeństwie, budziły bardzo ciekawe dyskusje i polemiki. Uczestnicy X Warsztatów wyrazili zgodną opinię o konieczności kontynuowania w Siedlcach spotkań konferencyjnych z zakresu nauk o bezpieczeństwie.